

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERTATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond primă dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cu 1 Iulie st. v. 1896 încetează abonamentul la «Foaia Poporului» pe jumătatea întâie a anului de față, domnii abonați sunt prin aceasta poftiți a-și reînoui numai decât abonamentul, ca să nu fim nevoiți a înceta cu trimiterea mai departe a foi.

«Foaia Poporului» va apăre regulat și prețul îi va rămâne același, și anume:

Pe un an întreg 2 fl. (4 coroane)

Pe jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

La numărul de față alăturăm, pentru abonații noștri, și mandate postale (posta utalvány), cu adresa tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scrisă pe coupon, așa că trimițătorul nu are decât să mai scrie cifrele la locurile cuvenite și să le pună la postă.

Abonații noi sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și ceteț, însemnând posta din urmă.

Rugăm pe toți bunii noștri spriginitori, să nu ne lipsească nici pe viitor de caldul d-lor sprigin, în schimbul căruia noi ne vom strădui a le da o foaie bună și folositoare.

Administrația

„Foi Poporului“.

FOIA.

ACASĂ.

Dacă judecăm viața dela țeară din punct de vedere ideal, aceasta ne arată o mulțime de plăceri și de frumuseți pe cari omul simțitor dela orașe le gustă cu toată inima. Și nici nu-ți cade cu greu, nici mai poftesti altceva, nici nu pismuești pe cetățeanul încungiuat de pompă și de strălucire. Pe câți nu i-am auzit strigând: „La țeară, pe la sate nici n'as pute trăi“, că „acolo mor de urit“ și câte alte vorbe.

Cei mai săraci sunt vrednici de plâns, pentru-că vor fi mulți între ei, cari nici nu se mișcă din oraș, zic, că acolo își petrec mai bine, zic că acolo au teatru, circ, concert sau alte lucruri de petrecere. Nu-i vorbă, nu sunt acestea tocmai de disprețuit, dar' prea mulți bani înghit, prea îl sărăcesc pe om, și apoi la urma urmelor nici plăcerea prea multă nu o mai guști așa de bine.

Nemernicia puterii.

Deunăzi am primit o scrisoare, în care un abonent harnic al „Foi Poporului“ ne cerea un sfat. Altă-dată scrisorile de felul acesta le trimeteam la „Economul“, ca să-i dea un răspuns „Din traista cu povețele“. Acuma însă am ținut scrisoarea la noi, pentru-că în cazul acesta întrebarea ce ni-se pune nu se poate mântui cu un atare răspuns.

Abonentul nostru, precum se vede din scrisoare un om harnic, deștept și cu carte, de prin părțile Banatului, ne scrie, că are 5 pruncuți, dintre cari 3 umblă la școală într'un oraș unguresc, la școală maghiară, și au învățat așa de bine ungurește de o vorbesc ca niște Maghiari, ear' acum dela Septemvrie încolo i-ar da bucuros la o școală românească. Dar' eată cuvintele fratelui nostru bănățean:

„Acum văzând eu că ei vorbesc destul de bine ungurește, acum dela 1 Septemvrie nu aș mai cuteza ca să-i las mai departe a umbla în clasele maghiare căci mă tem și mi-e frică că se va înrădăcina prea tare maghiarisarea în inima lor și atunci când vor fi odată oameni vor zice, că nu sunt Români, ci Maghiari, măcar dacă dinșii (adeeă Maghiarii, Red. „Foi Poporului“) ne și invită la astfel de afaceri, totuși cât pot m'as apăra ca să nu lucră așa ceva, căci prim-inspectorul de școale maghiare din A... (tan-felügyelő) (!) m'a chemat la sine și a zis, că să-mi schimb numele meu și să mă fac Maghiar cu prunci cu

tot, că apoi mie îmi vor da un oficiu cu un salar de 40—50 fl. v. a. la lună și pentru prunci se vor interesa ei de-i vor arădica la ori-ce rang de învățătură se vor atrage pruncii, tot pe spesele lor, eu nu trebuie să spuez nimica, nici pentru haine, nici costul, nici cărțile, ci tot pe spesele lor, fiindcă pruncii sunt niște prunci solizi, eu însă n'am voit ci, am spus că până voi vedea ce vor să zică rudeniile; socotind eu că doară voi căpăta un asemenea ajutor și dela Românii noștri, dela vre-un fond al fraților români din Sibiu ori din Brașov, adică doară voi să capăt pentru mine un oficiu cu o plată mai de rind până mi-se va vedea purtarea, ca un îngrijitor la ceva, ori la vre-o cancelarie română, căci cetirea, scrierea și socoata foarte le iubesc, de beutor na sunt beutor, ci eu sunt un Român drept și adevărat; eară pentru prunci, cum mă îndrumezi Domniata, ca să pot să capăt un astfel de ajutor, ca să nu mă străinez de neam și de națiune, căci altminterile sunt silît a mă înstrăina, căci mai departe nu-mi pot învăța pruncii și la plug nu-i mai aduc de rușine că mă batjoresc sătenii. — Eu m'am sîrguit încă în te de mi-am agonisit vre-o 20 jugăre de pământ, însă nu pot din el ca să trăiesc, și să-mi învăț pruncii, pentru-că eu nu am avut banii mei, ca să-l cumpăr, ci am primit averea cu întabulare cu tot 5500 fl...“ și așa mai departe.

Acum, frați Români, să vedem ce înseamnă și ce ne arată scrisoarea fratelui nostru din Banat.

Ea ne arată două lucruri: ticăloșia și nemernicia oamenilor dela putere față cu noi, și slăbiciunea unora dintre ai noștri.

Nu sunt doctor, dar' atâta știu și eu, că prea multă plăcere de soiul celor pe care le află omul la orașe, îți timpește și mintea și înfrurirea ce o face asupra inimii se perde din ce în ce.

Dar' să nu mă depart cu vorba! Sunt și eu născut la sate, acolo mi-am petrecut fragezii ani ai copilăriei, acolo am învățat a iubi tată, mamă, vecin, satul întreg, întreagă țărâniea.

Îmi place de țeran și am mare dragoste pentru chipul și felul în care el viețuește.

O călătorie la căscioara țeranului îți procură atâtea plăceri, o preumblare prin natura liberă, în vreme de primăvară îți înalță inima și te face să pricepi și să înțelegi nemărginita putere a lui Dumnezeu.

Plăceri înmiite, pe cari traiul dela oraș nici-când nu ți-le va pute procura.

Ici păreu șerpuitor și codri străvechi, martori ai atâtor întâmplări trecute, dincolo mai înjos biserica cu turnul înalt, un pâlă de copilași în giurul ei, ce se joacă sburdalnic, ca niște rățuște.

Dincolo țeran și țerancă: unul virtos, curajos, măreț, puternic, alta sfioasă, blândă, frumoasă, iscusită; bărbatul greoi și îngrijat, femeia veselă, fără griji, vioaie și lipită de soțul ei prin toate îngrijirile dragostei, de copii ei prin toate datoriile tinereței, ea adună în sinul ei cele mai dulci plăceri ale naturii. Sufletul și inima ei sunt neîncetat în lucrare, ea viețuește în bărbatul ei, în copiii ei, în timpul de față, în trecut, în viitor.

Ce dorinți nu ne înflăcărează inima, când auzim din străinătate de acest cuvânt acasă! Un glas măreț, care îți închide lumea de giur împregiur și te face să privești numai în lumea lăuntrică, în lumea sufletului tău.

Da! pentru-că acolo acasă totul e plăcut, totul e frumos, și iubim totul de acasă până și petritele le iubim.

Da! pentru-că acolo acasă am făcut cel dintâiu pas în lume, acolo am primit cel dintâiu sărut, sărutul mamei noastre, sărutul adevăratei iubiri.

E. M.

Eată un Român cinstit, cum el însuși zice „*un Român drept și adevărat*” ispitit în cea mai mare măsură de a-și părăsi neamul, de a se lăpăda de ai sei și a trece, cu familie cu tot în tabăra străină.

Și pentru-ce? Pentru-că un inspector de școale, a cărui datorință e să grijască de învățători, ca să-și facă datoria, 'i-a pus ghitul momelilor în grumaz și 'i-a făgăduit marea cu sarea, slujbă cu bani, și creșterea copiilor sei până la ori-ce rang de învățătură! Ce va se zică asta? Cea mai mare nemernicie.

Stăpânitorii, de care se ține și inspectorul speculant, nu e destul că trăesc din banii țerii, nu e destul că ne jefuesc de toate și în schimb nu ne dau nimica, ei, nemernicii mai umblă și după aceea, ca cu banii și cu puterea ce o au dela noi, cetățenii, se ne amăgească, se ne momească și se ne îndemne la cel mai mare și mai rușinos păcat: *la vinderea neamului, la renegare.*

Nu-i destul că suntem impilați, ei vor să ne facă pe toți și renegați.

Eată *nemernicia puterii*, ce o au unii oameni dela stat, pe care noi cetățenii îi susținem cu brațele noastre și cu roadele muncii noastre! Eată scopul din urmă, eată ținta cea mare a guvernului maghiar și a tuturor credincioșilor lui: maghiarisarea noastră prin renegare, prin lăpădarea de neamul nostru românesc.

Noi am combătut până acum cu multă dobândă acest scop și această țintă. Românii s-au susținut ca Români în decurs de 2 mii de ani. Am disprețuit în toate timpurile toată puterea, toată cinstea care ni-s'a imbiat pe prețul vinderii neamului nostru, pentru-că am învățat dela străbunii nostri a ne iubi neamul și limba ca pe cele mai scumpe daruri, ce ni-le-a dat Dumnezeu Sfântul. Strămoșii noștri au luptat mai mult pentru limba românească, decât pentru viața lor, și dragostea aceasta către limbă și națiune ei ne-au lăsat-o moștenire din neam în neam și din veac în veac.

Doară *acum* ne vom lăpăda de aceste comori naționale? Doar *acum* ne vom renega?

Acum, când frați de ai noștri au ajuns după multe lupte să întemeieze mândrul regat liber românesc, care stă ca o pază în mijlocul neamului românesc; acum când numele de *Român* e cunoscut și cinstit în toată lumea, acum când ne-am dovedit vrednici de toată dragostea fraților nostri din Italia, Francia și alte țeri frumoase, — acum să se se afle între noi oameni, cari să se se facă *renegați*??

Să ne ferească D-zeu de această rușine!

Ori-ce încercare de felul acesta trebuie respinsă cu dispreț. Ori-ce făgăduieli, ori-ce momeli, ori-ce curse trebuie aruncate în fața celor-ce ni-le fac.

Și de aceea ni-e necaz pe fratele nostru bănățean, care ni-a trimis scrisoarea de mai sus. E frumos că-și crește copiii, e frumos că jertfește pentru ei și pentru sine, ca să învețe; în sfârșit asta e și datorința unui părinte român. Dumnezeu îi va și ajuta, ca să-și poată ajunge scopul și să-și vadă pruncii așezați în lume prin vrednicia învățăturii lor.

Una însă foarte rău a făcut-o. Momelile inspectorului de școale, care îl îndemnă la rușinosul pas al renegării, trebuia să 'i-le respingă cu toată turburarea unui suflet vătămă. Vorbele acelui maghiaron erau un atac la cinstea și onoarea omului de caracter. Și Românul nostru, dacă e într'adever „*Român drept și adevărat*” trebuia să-și spună acelui domn, care poate e un renegat și să-și zică: „Domnule, eu sunt Român și om cinstit. Eu nu-mi vând neamul meu. Eu țin, că renegații sunt cei mai ticăloși oameni de pe fața pământului”.

Mai bine la sapă ori la plug, mai bine un măiestru de rînd, mai bine slugă la cineva, decât domn pe prețul vinderii de neam.

Un servitor de rînd poate fi om cinstit și vrednic înaintea oamenilor și a lui Dumnezeu, pe când un *renegat* e urgisit de toată lumea și neplăcut lui D-zeu.

Libertate și egalitate

(*em.*) Omul e menit pentru deservire, atât în privința trupească cât și în cea sufletească.

Pentru-ca omul într'adever să-și îndeplinească chemarea sa de viețuitor și făptuire a lui Dumnezeu, are lipsă de *libertate* atât trupească cât și sufletească. Omul e liber în *lăuntrul seu*, pentru-că are *judecată slobodă* și nu e silit și nici nu poate fi silit de a urma ațîțările și amăgirile naturii sale simțitoare și fiindcă are puterea de a *împlini* porunca minții și conștiinței sale, precum și cerințele legii creștinești.

Omul e *dinafară liber*, pentru-că în urma judecării sale îi stă în voe ori-ce lucrare, prin care el pe nimenea nu vătămă, pe nimenea nu scurtează în drepturile lui. Libertatea aceasta e însă mărginită de libertatea celorlalți oameni, care și ei sunt făpturi ale lui Dumnezeu.

Libertatea aceasta o dobândește omul deodată cu nașterea, cu viața. Așadar' toți viețuitorii au dreptul de-a trăi liberi, toți au voe să se deservirască și să-și întărească puterile până la hotarul cuviincios, cu toții au dreptul la viață, pe care 'și-o pot regula după-cum are plăcerea, în diferite chipuri.

Născându-ne cu toții deopotrivă, cu aceleași drepturi, urmarea judecării și a minții sănătoase este, că oamenii, să fie și *deopotrivă* unii cu alții.

Cele arătate însă își au întreagă adevărire numai dacă pe toți oamenii din lume la olaltă îi socotim. Dacă însă ne coborim din lumea gândirilor, vedem îndată că libertatea și deopotrivă îndreptățire suferă diferite restrîngerii, pentru-că nu toți oamenii se nasc cu aceleași daruri trupesti și sufletești. Unul e cruțător, muncitor, totdeauna treaz, altul e leneș, beutor și risipitor. Unul prin sirguință, prin împărțirea chibzuită a muncii și prin folosirea înțeleaptă a împregiurărilor din

Toma lui Alemojiu.

— Baladă populară —

Colo jos și mai din jos,
Pe cel mare câmp frumos,
Merge-un voincel fălos
Și-are-un cal tare ciudos;
Dar' acela cine-mi este?
Îi un viteaz din poveste,
Toma lui Alemojiu anume
Craiul cel bogat din lume,
Dar' el unde se ducea?
Și unde descăleca?
La șapte ulmi dintr'o tulpină
Cum sînt deșteale la mână,
La fântâna zimbrilor
Și la scaldă zinelor,
Uade vin zimbrui la apă
Și zinele de se scaldă.
Acolo dac'ajungea,
De pe cal descăleca
Și calu-și 'mpăivăna*)

Și la umbră se culca
Și de loc el adormia.
Ear' mult timp că nu trecea
Pân' voinic Manea 'mi venia,
Voinic Manea câmpilor,
Drăgălașul fetelor,
Drăguțul nevestelor;
El pe Toma când vedea,
Tare rău se năcăjea
Și îndată că-mi striga:
Măi tu Tomo, frate Tomo,
Dar' cum îndrăzniși, măi Tomo
Să îmi calci tu florile
Și să-mi paști tu ierbile
Cu acest murguț al tău,
De 'l-ar trăsni Dumnezeu!
Ear' Toma se deștepta
Din somn, și în sus săria
Și pe Mania îl privia
Și din graiu așa-i grăia:
Măi tu Maneo, măi voinice
Pentru-ce-ai venit aice,
Că eu pentru legea mea
Nu mă 'nchin 'naintea ta!

Dar' Manea din graiu grăia:
Auzi Tomo dumneata,
Hai ne puneam a striga
Și care-o striga mai tare
Ăla să fie mai mare.
Dară Toma îi zicea:
Strigă Maneo dumneata.
Atunci Manea s'opintea
Și începe a striga,
Dar' abia se auzea.
Atunci Toma să puneă,
Să puneă el a striga
Și așa striga de tare
De răsună șapte hotare,
Pământul se legăna
Maluri 'mi-se sfărîma,
Isoarele turbura.
Atunci Manea când vedea
Cătră Toma ear' zicea:
Auzi Tomo dumneata,
Să lăsăm vorba cea rea
Și îndată că-mi scotea
O ploscuță micuța
Și cătră Toma 'nchina,

*) Împăivăna, adică legat cu fune lungă ca să poată paște ia

om sărac, lipit necazurilor și lipsurilor se face om bogat, pe când celalalt din bogat ce a fost se sărăcește și se dă de ripă.

Precum se întâmplă cu omul, așa e și cu popoarele, cari nu sunt altceva decât o sumă de oameni, care se unesc prin limbă, datini și obiceiuri.

Toți oamenii care alcătuiesc un popor se nasc liberi și egali, prin urmare și *poporul* din care fac parte încă are dreptul de a fi liber și egal cu celelalte popoare, lângă care soarta l-a pus și cu care dimpreună viețuiește.

Dacă însă vom privi chipul ce ni-se zugrăvește înaintea ochilor, cu totul totul în altă culoare ni-se înfățișează de cum ar trebui să fie și de cum noi ni-l'am închipuit. Vom vedea popoare harnice și destoinice, lipsite de cele mai mari daruri ale omului, de libertate și de egalitate. Și nu trebuie să mergem în Asia pentru a căuta astfel de popoare! Le vom găsi aici la noi, în patrie, în Țeara-Ungurească, batjocorită țeara libertăților, cu toate-că aci libertatea încă nici astăzi n'a cerut a trăi la lumina mare, după-cum a cerut în alte părți ale lumii, unde mai luminați sunt oamenii și nu așa de supuși patimilor oarbe.

Ne întrebăm: *Vrednice* sunt aceste popoare ca să fie împărțite de o astfel de soarte mășteră, în pământul lor de naștere? Cu dreptate e ca să sufere soarta unui om leneș, trândav, făcător de rele, soarta unui vînzător de țeară?

Nu! răspundem noi și cu noi întreaga lume cu simț de dreptate și de adevăr.

Românilor, Sârbilor, Slovacilor, și tuturor naționalităților nemaghiare aceleași drepturi li-se cuvin ca și Ungurilor, ajunși astăzi a ține hăturile statului nostru. Și noi cari nu am avut fericierea (!) de a ne naște cu graiu unguresc pe buze, aceeași libertate, aceeași egalitate o dorim, pe care Ungurii le au și pe care le-au arîndat numai pe seama lor.

Și noi ca și ei liberi și egali voim să fim. Avem dreptul să fim, precum avem și datorința de a jertfi pentru ordine, pentru patrie, pentru tron și împărăție.

Cum am mai zis-o, trăim în veacul libertății și egalității popoarelor și nu se poate ca să fim lipsiți de aceste binefaceri ale naturii și ale lui Dumnezeu. Aceasta o vor înțelege și îi vom silă să înțeleagă și cei, cari astăzi numai la ingenunchiarea noastră se cugetă.

E drept, astăzi ei sunt neatîrnători. Dar' neatîrnarea lor stă în voia de a face ce le place, că dorurile lor nebune (ungurizarea) sunt niște legi sub care toate trebuie a se supune.

Dorința asta a ungurizării și a cîmpirii tuturor nemaghiarilor le-a stricat judecata și nu pot să mai urmeze căile adevărului. Înțelepciunea lor e piezișă, e plină de cotituri, care dacă și are oare-care izbânzi, apoi ea nu merge decât prin mijlocul stîncilor și prăpăștiilor.

Starea aceasta de lucruri nu poate să mai dăinuiește mult, nu, pentru-că pe de-o parte simțămîntul de libertate, de egalitate și de neatîrnare a cuprins inimile noastre, și sunt sigur, că acest simțămînt atât de tinăr, atât de mîngăitor, atât de măreț, care fu izvorul atîtor jertfiri, nu se va stînge, ear' pe de altă parte nu poate să mai dăinuiește mult, pentru-că dreptatea și adevărul trebuie să birue la sfîrșit, așa e legea dela Dumnezeu, deși lupta e lungă, atât de lungă și de crîncenă, încât de multe-ori ar crede cineva, că răul a supus binele și adevărul.

Ear' acelora, cari acum în veacul luminilor mai încearcă a ne lipsi de cele mai sfinte drepturi, de libertate și egalitate, le zicem: *Vai vouă, încercați să sugrumați un popor, nu veți reuși însă, căci veți pieri uciși de însași cîtezanța voastră!*

Pentru frații bucovineni.

Frații nostri din Bucovina sînt amărîți și ei pînă în adîncimile inimilor lor pentru multele nedreptăți ce li-se fac din partea străinilor de tot soiul, cari au năvălit asupra moșiei lor, sugînd suc și rodul ostenelelor lor.

Jidănimia isgonită din Rusia a năpădit asupra capetelor lor și astăzi se îmbuibă pe socoteala acelor Români blânzi, blajini, muncitori și îndurători. Limba românească e nesocotită, drepturile le sînt răpite, școalele și bisericile prigonite. Limba nemțească și ruteană e vîzută la comună, în școalele mai înalte și în tot locul unde vor Rutenii ajutați de Nemți și Nemții ajutați de stăpînirea nemțească din Austria, care și ea în multe privințe se unește cu ceea, care astăzi diriguește treburile țerii noastre.

În timpul din urmă frații nostri bucovineni nu voesc să mai sufere atotputernicia străinilor așezați pe pământul lor de naștere, ceea-ce ne îmbucură, cum îmbucura poate pe un Român cu tragere de inimă pentru soarta fratelui său.

De vre-o cîteva săptămîni frații nostri bucovineni lucră cu o străduință și jertfire vrednică de preamărit pentru stringerea banilor trebuincioși înființării unui institut, lăcaș pentru studenții români, cari cercetează în lipsa școalelor române, școalele nemțești și rutene, unde nimic nu li-se spune despre trecutul neamului românesc, nimic despre scriitorii români, ci numai ura și disprețul față de tot ce-i românesc o plantează în frăgetele lor inimi.

Stringerea banilor (o sută de mii fl.) o îndeplinește harnicul bărbat, dl baron Eudoxiu Hurmuzachi, dimpreună cu alți patru fruntași ai Românilor bucovineni.

Rugăm cu stăruință pe cetitorii foii noastre, ca să-și trimită obolul lor sau la dl Dr. Alecu Baron Hurmuzachi, Cernăuți, Bucovina, sau la administrația foii noastre. Numele dăruitorilor și sumele le vom publica.

Ținta e măreață și vrednică este ca să și fie îndeplinită și ajunsă!

Și pune plosca la gură
Părînd că-i în voe bună.
„Eată frate eu închin,
Cu-această ploscă cu vin”.
Și lui Toma plosca-i da,
Toma eară închina,
Plosca la gură pune;
Eară bine el nu bea
Pînă Manea 'mi-l lovea
Chiar de dinjos de buric
Unde-i puterea 'n voinic.
Atnci, Manoa ce făcea
Iute la cal că mergea
Și pe cal încăleca
Și 'n fugă mare pleca.
Eară Toma ce-mi făcea
El din graiu așa grăia:
Lele, fie-i mamă-sa,
Din cine nu m'am gîndit
Din acela sînt perit,
El atunci în jos căuta
Și mațele 'și astringea
Tot cu paie și gunoie
Pînă le-a băgat în foale,

Și cu brăul se stringea,
Mereu cătră cal mergea
Și pe cal încăleca
Și după Manea curea. *)
El încăleca pe cal
Și eși pînă 'ntr'un deal,
Cînd în deal el ajungea
Și pe Manea îl vedea,
La trei zile 'l ajungea
Și dacă 'mi-l ajungea,
Cu gura 'mi-l judeca
Și cu sabia 'l tăia,
În patru îl împărția
Și 'n patru țepe 'l pune,
Toate fete-l plîngea
Și nevestele 'l jelea.
Eară Toma ce făcea?
Înapoi se întorcea,
La șapte ulmi dintr'o tulpină
Ca cinci dejete la mîna,
La fîntîna zimbrilor
Și la scaldă zînelor,
Unde vin zimbrii la apă

*) fugea.

Și zînele de se scaldă,
Și aici dac'ajungea
Cătră murgul lui zicea:
„O tu drag murguțul meu
Să te țină Dumnezeu,
Să te duci pe-aiici în jos
Pîn' la taica Alemojiu,
Că el cînd 'mi-te-o vedea
Foarte mult s'o bucura,
La iesle 'mi-te-o lega
Și el fîn bun îți va da”.
Și-atunci Toma că-mi cădea
Și de loc el adormea
Și îndată el trecea
Și această lume rea,
Eară mult că nu trecea
Pînă zînele venia
Și pe Toma îl plîngea.
Mai tîrziu după aceea
Și Alemojiu auzia,
Și el foarte mult plîngea,
Că au pierdut pe Toma.

Tîrnova. Culeasă de Petru Gejju.

O nouă nelegiuire.

Anul milleniului era să fie un an de pace și de bună înțelegere. Cel puțin așa au socotit unii Maghiari. Nu este însă, căci stăpânirea ungurească își ține de datorință ca și în anul acesta să se îngrijască de legi îndreptate împotriva părții *cele mai mari* a locuitorilor țării.

În zilele din urmă sfatul țării s'a ocupat mult cu o lege nouă și anume despre *dreptul de judecată al Curiei în privința alegerilor*.

Stăpânirea ungurească a ținut ca și aci să 'și dea arama pe față și să pună în lege nouă prigoniri contra preoților din țară și îndeosebi a preoților români și romano-catolici, cari sunt atât de urgisiți de stăpânirea ungurească, fiindcă la spațele lor stă întreg poporul, car îi ascultă sfaturile.

În legea din vorbă este un paragraf cât se poate de negru, și anume paragraful 169, care astfel glăsuște:

Dacă vre-un preot sau cel ce este chemat a îndeplini o slujbă bisericească, sau cel ce peste tot ocupă o slujbă bisericească *să va năsu* în un loc menit pentru slujbe religioase sau în vre-o adunare religioasă *a îndupleca prin cuvinte sfârșitul alegerii*;

dacă cineva pentru scopul ca unul sau mai muți alegători să voteze pentru un anumit candidat sau preste tot să stee departe de alegere, — face *făgădueli* cu privire la dăruirea cu lucruri bisericești sau amenință cu canoane, cu detragerea mântuirii și cu pedepsele de pe lumea cealaltă;

dacă cineva poruncește, ca odoarele menite pentru credința religioasă sau odoarele menite de a fi folosite la săvârșirea diferitelor slujbe dumnezeiești, să fie folosite la vre-o adunare de alegători:

sau dacă cineva, căruia îi stă în putere să învoeste, ca aceste odoare să fie folosite:

e a se pedepsi cu temniță de stat până la un an, cu pedeapsă în bani până la o mie de coroane și cu lipsirea dela toate drepturile de cetățean al țării.

Vădit lucru, că stăpânirea vrea să se amestece și mai afund în biserică. Nu de mult au adus pe capul nostru legile despre căsătoria civilă, răpindu-le preoților darul sfânt al încheierii căsătoriilor, acum aduc o nouă lege, prin care li-se răpește preoților dreptul de a-și folosi drepturile ce și lor li-se cuvin poate mai mult ca altora, fiind ei oameni luminați, pricepători și cu îngrijire față de soarta turmei lor incredințată.

Biserica însă nu va suferi mult din pricina acestui paragraf. E drept, singuraticii vor fi loviți, dar' miile de credincioși sântem siguri, că nu vor suferi, ca preotul să fie dus în închisoare pentru împlinirea dreaptă a datorinței sale.

Țeara nu a avut lipsă de această lege, ci numai stăpânirea care vrea să se țină la putere și care pentru binele seu jertfește binele țării întregi.

E oarbă stăpânirea și nu-i pasă decât numai de aceea-ce numai pe ea o privește, pe când binele țării e lucru de nimica, o jucărie.

Prin legi de acestea nu-și va ajunge dorința să câștige preoțimea pe partea sa, ci o va înstrăina și mai mult de cei cari cârmuesc țeara. Preoțimea își va îndeplini și pe mai departe datorințele sale și va munci până va isbuti să doboare dela putere pe acei desmierdați și jefuitori a celor mai sfinte drepturi.

Înainte preoțime și poporul cu tine va fi!

Adunarea din Viena.

Pe Unguri 'i-au cuprins o mănie grozavă față de creștinii din Viena, cari au ținut o mare adunare despre care și noi făcusem amintire, și îndeosebi asupra lui Lueger, care atât de măreț a apărât cauza noastră și a popoarelor asuprite de cătră Unguri, scui pă foc și pară. Măniei lor li-s'a dat cuvânt și în sfatul unguresc din Budapesta, unde deputatul Holló a bârfit în chipul cel mai unguresc împotriva neprietinilor Jidanilor din Viena. Supărarea Ungurilor n'are să supere pe Lueger și soții lui, strigătele și sbierăturile ungurești sânt numai niște cârteli, pe care omul cinstit nu pune nici un preț. Câtă vreme Lueger și soții vor apăra naționalitățile subjugate din Ungaria, fie siguri, că îi vom face părtași de dragostea noastră, care cumpenește mai mult decât mânia celor cari sânt cu musca pe căciulă.

Două monumente.

Duminecă în 2/14 Iunie a fost mare sărbătoare în orașul Băcău din România. S'au ridicat două monumente marilor bărbați Vasile Alexandri și Michail Cogălniceanu, cari cât timp au fost în viață atâta bine a făcut României și întreg neamului românesc din toate unghiurile lumii.

Regele României încă 'și-a trimis pe adj.-colonelul Priboianu, ear' din partea ocărmuirii a luat parte ministrul Stolojan și alți mulți bărbați fruntași ai României au luat parte la sărbătura din Băcău.

S'au ținut și mai multe cuvântări, în care s'a arătat marea însemnatate a sărbării și s'au desvilit vredniciile săvârșite de bărbații cărora li-s'au ridicat monumentele.

Partidul poporal, care 'și-a propus să steagă legile cele nouă, așa numite bisericești, ține mai în fiecare Duminecă câte o adunare, în diferite părți ale țării. Dumineca trecută a ținut adunare în *Parndorf*, la granița țării de cătră Austria. Unul dintre vorbitori a vorbit croatește. La aceasta adunare era se meargă și vestitul *Lueger* din Viena, dar' nu s'a dus.

Examene la sate.

În *Câlnic*. La examen pe lângă poporul cel mult a mai luat parte și dl protopop Medeanu și cu alți domni învățători. Examenul a reușit bine și dl învățător a arătat foarte mare strădanie și 'și-a pus toate puterile și a folosit toate mijloacele ca din pruncii școalei, din acele vlăstare tinere lui incredințate să răsără pomi tari și viroși, adunători de fructe dulci și veselitoare,

Unul din comitetul par.

În *Borse-Borostelec*. La școala din *Borse-Borostelec* se află ca învățător *Antoniu Meruțiu* sau după-cum se iscălește dînsul *Merucz Antal*. La sosirea dlui protopop, învățătorul acesta 'i-a eșit înainte cu pruncuții de școală, cu un steag unguresc, cântând sau mai bine zis bolborosând un „Szózat“ unguresc. Altcăva spor nu a putut arăta. Facem luător de seamă pe dl protopop al Pesteșului, ca să nu mai suferă un astfel de învățător care nu face nici un spor, ci numai întuneacă mintea bieților copilași și bagă ceartă în popor.

Unul care a luat parte.

În *Bucium-Poeni*. În 21 Maiu, adică în ziua de Constantin și Elena, după-ce s'a săvârșit s. liturghie s'a ținut și la noi examenul cu copii de școală. Examenul a fost bun.

Abonent 891.

Cu data de 18 Maiu, la 2 ore p. m. s'a ținut examenul de vară în comuna *Giorocuta* în *Sălagiu*, unde ca inv. e dl *Daniil Grawr*. Examenul a fost presădat de domnul Gavril Vaida, adm. protop., de față fiind mai mulți oaspeți și părinții școlarilor. Dl inv. a făcut destul datorinței sale. După examen dl protopop, prin o vorbire potrivită mulțumește învățătorului, școlarilor și părinților pentru sirguință, ascultare, învățare și supunere. Bobota, la 28 Maiu 1896.

Traian Husti.

În *Bălan*. Cu mare sete cetesc și eu prețuita foaie, o cetesc, fiindcă se muncește mult pentru învățătura poporului român și fiindcă e vorba de învățarea și luminarea poporului, vă rog frumos a da loc în prețuita foaie următoarei știre îmbucurătoare:

Comuna noastră *Bălan*, așezată pe amândouă țărmurile văii Almașului, comună curat românească, ar cugeta cineva că doarme somnul cel de moarte, dar' nu e așa. Comuna noastră *Bălan* are conducători harnici, doi preoți, un notar de român, care nici-odată nu e potrivnic bisericii și școalei, ci se străduiește pentru înaintarea locuitorilor în toate privințele și cu deosebire se îngrijește de tineretul școlar, ca să cerceteze școala regulat, spunându-le, că numai având puțină învățatură se pot feriți și ca economi.

Dovadă, că au cercetat elevii școala regulat a fost examenul de vară, ce s'a ținut în 3/15 Iunie sub conducerea dlui protopop *Pavel Roșca*, din Fizes-Sâmpetru.

Cu toate-că a fost o zi frumoasă de sapă și examenul a fost după amiază, mulțime de oameni au alergat de pe fundul hotarului, când era ziua mai frumoasă, lăsând lucrul, vorbind unul cătră altul, să mergem la examen, să ne desfășăm puțin prin răspunsurile școlarilor noștri. Sala cea spațioasă a școalei se părea a fi prea mică pentru publicul numeros ce s'a adunat. Domnia din loc cu familiile au luat parte, afară de aceia au fost până 10 învățători străini.

Examenul a reușit foarte bine, rămânând cu toții mulțumiți de răspunsurile școlarilor și cu deosebire a făcut mare plăcere publicului 3 dialoge: „*Elena fata dela sat și Maria fată dela oraș*“, predate de două fete. „*Limba și legea*“, predată de 2 băieți. „*Despre lux, nepoata și mătușa*“, predată de 2 fete.

Ceste 3 dialoge au slujit de un îndreptar pentru popor.

Cât despre dl inv. Ioan Georgea nu pot zice multe, de oare-ce dînsul e cunoscut de unul dintre cei mai buni învățători de pe Valea-Almașului. La sfîrșit un elev din clasa a treia a ținut o mică disertațiune despre conducătorii școlii, folosul și cercetarea ei, în urma căruia dl protopop Roșca a ținut o vorbire frumoasă, mulțumind învățătorului pentru străduința arătată și publicului pentru buna îngrijire față de școală și cu deosebire a pus la inima tinerelor vîrstare prețul de mare însemnătate al culturii pomăritului.

SCRISORI.

Își fac de cap.

Teiuș, în 2.14 Maiu 1896.

Domnule Redactor!

Te rog să faci bine să publici în renumita „*Foia Poporului*“ următoarea întâmplare: Ficiorii și fetele române dela noi din Teiuș s'au hotărît, ca în ziua Înălțării Domnului, fiecare avînd tricolor în piept, să meargă în lunca grănițelor, unde apoi să cânte și să joace.

În ziua de Înălțarea Domnului ficiorii avînd tricolor în piept, încingătoare tricolore și pe pălărie ear' cu tricolor și cu fetele, cari aveau tricolor în piept, încingători tricolore, pe la 1 oră merg către lunca grănițelor cu ceterașul, cîntînd „*Deșteaptă-te Române*“.

Mergînd prin piață i-a văzut Nagy Lajos, care de viță e Sécuiu și Krenzel notarul, care de viță e Jidan. Acestia îndată au trimis 6 gendarmi la ficiori în luncă. Tot acestia au telegrafat fisolgăbirului din Aiud, ca să vină numai decît cu 2 gendarmi în Teiuș și la Belgrad au mai telegrafat după 3 gendarmi. Ajungînd ficiorii în luncă au jucat și au cîntat „*Astăzi cu bucurie*“, „*Fii ai României*“, „*Noi Români dela țeară*“ și altele.

Sosind gendarmii în luncă i-au întrebât pe ficiori, că cine i-a îndemnat pe ei să facă asta și cine le este vîtavul, ei au răspuns: „*nime nu ne-a îndemnat, noi facem de capul nostru, fiecare pentru sine e conducător*“.

Pela 5 ore s'au întors la locul, unde joacă. Dar' cei 6 gendarmi nu au cutezat să-i înspăimînte pe ficiori, căci venind au cîntat „*Deșteaptă-te Române*“ și altele și încă căutau cu atît mai bine, căci gendarmii îi apărău de căni. Din piață până la locul unde joacă i-au apărât 11 gendarmi de căni.

În ziua de 3/15 Maiu au fost chemați de către fisolgăbiru la cancelarie următorii: Simion Crișan, Traian Balan, Iacob Boca, Laurian Timiș și Iacob Moldovan.

Acestia au fost întrebați, că cine i-a îndemnat să facă lucrul acesta; ei au răspuns, că ei s'au îndemnat, tot fisolgăbiru i-a întrebât, că nu li-a dat dl Raț Efrem vin, ei au răspuns că nu. Tot fisolgăbiru a zis, că n'au făcut nici un rău numai au trebuit să înștiințeze. Acum așteaptă cu toții să vadă, ce s'a alege; fiind întrebați de alții, merge-ar bucuos în temniță, ei răspund: *Mergem voioși cu fruntea în sus!*

Privitorul.

Adunare învățătorescă.

Sichisul-de-Jos, 10 Iunie 1896.

În 18 Maiu la 10 ore a. m., s'a ținut la noi examenul cu pruncii școlari. Examenul a fost peste așteptare bun și ne-am bucurat, atît noi poporul de față, cît și unii domni străini și unele doamne, ba și învățătorii prezenți încă au vorbit foarte mîgulitor despre acest examen.

E datorința altora ca să vorbească despre acest examen, ear' eu mă mărginesc a da în public ceva despre adunarea învățătorilor din giurul Gherlei, ținută tot atunci. Dimineața la 8 ore s'a ținut slujba d-zeească prin dl protopop al Gherlei Alexandru Leményi. Ear' după dejun s'a început ședința.

S'a ales notar, membrii critisători, cari au zis că examenul a fost foarte bun. Pe mine mai tare m'a privit lucrarea diui Boer, dar', durere, nu am putut ține în minte lungul subiect. A fost foarte bună, lucrată cu pricepere, dar' să mă ierte domnii colegi, că le voiu șopti, că nu-și aleg teme, cari să fie coreșpunzătoare și pentru popor, așa d. e. despre meseria de casă, despre credințele deșerte și alte multe subiecte folositoare poporului. Domnul Boer a vorbit mai două ore, dar' nu poporal, dar' nici unii asistenți nu l'au priceput. Una am să mai observ. Totdeauna cu privilegiul adunărilor de primăvară s'a ținut și examenul în respectiva comună. Foarte bine. Un lucru însă nu-i frumos din partea unor învățători cam pismătăreți, care vîzînd, că pruncii răspund bine să nîsuesc să-i încurce. Asta s'a văzut și cu acest privilegiu. Deci acei cari au pismă, nu pismuească, ci facă asemenea.

Aceste am aflat de bine a le da și în public.

A.

Batjocorirea oamenilor de nimica.

Lesnic, 19 Aprilie 1896.

Domnule Redactor!

Cu voia d-tale îmi iau voie a descrie în „*Foia Poporului*“ întâmplarea zilei de 14 Aprilie v. Congregația comitatului Hunedoarei hotărînd în ședința din 12/24 Martie a. c. a ține în Deva o paradă millenară, noi plugărima am înaintat un protest oficiului de vicecomite împotriva acelei hotărîri. Îndată după înaintarea protestului ne-am pomenit în sat cu fisolgăbiru Csulay din Deva și ne ia pe toți la cercetare, că de ce am iscălit protestul și i-am înaintat oficiului de vicecomite? La care i-am răspuns: „*Dle! ne rugăm, ca protestul ce l'am înaintat oficiului de vicecomite să meargă la locul lui și noi alt protocol nu mai subscriem, că am subscriș unul și rămânem pe lîngă acela ce l'am subscriș!*“ La care fisolgăbiru s'a supărat foarte și în modul cel mai batjocoritor ni-a zis: „*Sunteți mîgari, încă mari mîgari!*“ pentru care și fisolgăbiru i-a primit răspunsul cuvenit. Ca să ne poată înșela a ne retrage subscrierile, a oprit pe D-nul preot George Popoviciu de a intra la pertractare până pe urmă. Vîzînd că nici cu una, nici cu alta nu ne poate face să subscriem protocolul dînsului, a luat-o la sînătoasa, fără nici o ispravă.

Cu toată stîma:

Turc Ioan lui Vasi,
econom.

Selbătécia tiranilor.

În urma celor date la iveală în nr. 13 al mult iubitei „*Foia Poporului*“ din anul acesta despre cele petrecute în Poșaga-de-Jos cu cei trei copilandri din Cacova-Ieri și cu gendarmii din numita comună, s'a început cercetare împotriva gendarmilor.

Martî, adevă în 9 Iunie a. c., s'a ținut a doua pertractare înaintea unui căpitan de gendarmi, a unui sublocotenent și a unui sergent de gendarmi, la care pertractare au fost de față și copilandrii. Gendarmii tăgăduiesc totul, ba zic că: *nici nu i-a văzut (?)*, deși domnii gendarmi a treia zi după bătaia flăcăului s'au dus la Iara-de-Jos, anume firerul și cu altul, de unde au trimis după flăcăul bătut, care și fusese la medic, și scozese adeverință dela acela despre bătaie. Flăcăul s'a dus la casarma gendarmilor din Iara-de-Jos (Nu trebuia să meargă! Red. „F. P.“), împreună cu primarul din Cacova-Ieri Vasile Ileană, în fața căruia a încheiat pace, dîndu-i celui bătut 10 fl. și vin încă pe deasupra, luându-i atunci și adeverință medicală.

Însă acum, ce se vezi! Firerul, care a încheiat pacea s'a pus pe lîngă flăcău cu momele, ca nici la un cas să nu spună de pace; flăcăul nici n'a spus, cugetînd în nepriceperea lui, că face bine.

Pentru adevăr și dreptate vă rog, cu toată cîntea a da loc acestora, ca să se știe și despre aceasta la locurile mai înalte.

iv.

Loc deschis.*)

Mulțumită publică.

Cu tot respectul ne rugăm a publica următoarea dare de seamă:

Pentru zidirea unei biserici gr.-or. în comuna săsească Cîsnădie au mai încurs ofrande afară de cele publicate în „*Foia Poporului*“ nr. 22 din 1895. — încă dela următorii P. T. D. D:

Din Săcădate 1 fl., dl Itie Măcelariu, Gurariului 5 fl. Dl I. Petruț, Crestiș 1 fl. 80 cr. Dl Nicolau Suciu, Balomir 3 fl. 50 cr. Dl V. Socol, Livezeni 4 fl. Dl Alexiu Oniț, Seghedin 1 fl. Dl Mateiu Chiușdea, Berivoumic 6 fl. Dl Iosif Costea, Vaca 1 fl. 94 cr. Dl S. Bologa, Turda 11 fl. 35 cr. Dl I. Pasca, paroch, Geaca 1 fl. 40 cr. Dl N. Huiu, Găinari 3 fl. 10 cr. Dl N. Munciu, Vîrd 4 fl. 17 cr. Dl N. Ivan, protopop, Alba-Iulia 5 fl. Dl Ioan Popița, Comana-inf. 7 fl. 83 cr. Il. Sa dl. Mețian, episcop, Arad 10 fl. Dl G. Popovici, Chicioara 7 fl. Dl C. Baca, Poplaca 4 fl. Suma 77 fl. 09 cr. v. a. Primească sincera noastră mulțumită.

În noianul suferințelor în care ne aflăm astăzi, unicul loc de mîngăiere este casa lui D-zeu. De un atare lăcaș sfînt sîntem lipsiți.

Binevoitorii conlocuitori Sași din Cîsnădie, cunoscînd înșiși limba noastră, au avut generositatea și ne au oferit gratuit un loc, pe care să zidim s. biserică. Planul de zidire îl avem aprobat, preliminarul statorit, materialul în parte procurat și în aceste zile se începe însași zidirea.

Durere însă, că capitalul de care această comunitate bisericească dispune de prezent, nu ajunge la suma din preliminar.

Drept-aceea subscrișul în numele tuturor creștinilor din această parochie constătătoare din sîrmani parochieni, dar' cu

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

ferbinte dragoste către casa lui D-zeu, ne rugăm și apelăm la simțământul de caritate și filantropie al acelor P. T. D. D. cari încă nu ni-au retrimis listele de colectare, să binevoiască a ne veni într'ajutor cu ofrande, ca așa să putem ajunge la mult și de toți doritul scop.

Eventualele ofrande să se trimită sau la adresa subsemnatului paroh sau la adresa subsemnatului epitrop; pentru ambii posta ultimă este Csnădia. (Nagy-Disznód, Szeben-vármegye.)

Csnădie, în 10/22 Iunie 1896.

Ioan Popovici,
par. gr.-or.

Savu T. Dregoi,
epitrop.

CRONICĂ.

Earăși osândire. Dl D. Voniga a fost judecat de către tribunalul din Oradea-mare la o lună închisoare și 100 fl. pedeapsă în bani. Pricina e un articol publicat în „Lumina” intitulat „50 fl. sau ispita dascălilor confesionali”.

Îi ustură. Năpârca ungurească „Torontál” ce apare în *Becicerecul-mare* dă la iveală o scrisoare din Uzdin, în care se povestește sărbătorirea milleniului în acea comună. „Torontál” scupă foc și cere răsbunare împotriva capelanului din Uzdin a dlui Onoriu Conopan, pentru-că acesta nu a voit să sfințească steagul unguresc după-cum au avut obrăznicia de a cere dela dînsul și de a-i porunci. Să lăudăm purtarea dlui Conopan. Și am dori ca toți preoții români astfel să lucre și ca și dlui să nu le pese de primari, notari, solgăbirei și gendarmi. Darul preotesc nu pentru sfințirea zdrențelor să dă, ci pentru aceea-ce vrednic e de sfințit.

Notar român. În comuna Porcești lângă Sibiu a fost ales de notar dl Nicolae Fleschin. Dînsul a fost ales cu aclamațiune.

Lucruri slabe. Din comuna Rudăria ni-se scrie, că acolo poporul e tare nărăjit din pricină că tocmai aceia cari ar ave mai mare datorință de a călăuzi poporul pe căile cele bune, tocmai ei îl duc la prăpastie. Bogații din sat totdeauna votează cu cei dela putere, fie în comitetul comunal, fie în congregația comitatensă. Am dori, ba cerem dela conducătorii acelu sat, ca să pună mai mare îngrijire pe comuna lor încredințată.

Daruri creștinești. Antone Bele din Chiușbaia a dăruit bisericii de acolo un rînd de vestminte preotești în preț de 35 fl. Tot pentru biserica de acolo a dăruit Georgiu Bela un rînd de vestminte în preț de 55 fl. Pentru aceste binefaceri li-se aduce mulțumită.

— Dl Nicolau Savu, locuitor în Sibiu a dăruit pe seama bisericii din Topârcea mai multe icoane și o Psaltire în preț de 7 fl. Tot d-sa a făgăduit, că va cumpăra pe seama bisericii și alte odoare, pentru-ce i-se și aduce mulțumită.

Turbare în Budapesta. Până și câinii au turbat de cele văzute în capitala țerii. De vre-o câteva zile sînt foarte mulți câini turbați în giurul Budapestei, cari să mai abat câte-odată și prin oraș. Au fost chiar mușcați vre-o câțiva oameni.

Nou avocat român. Dl deputat dietal Dr. Nicolae Șerban, a făcut examenul de avocat.

Îndreptare. Primim următoarele din comuna Iertof: În nrul 22 al prețuitei „Foaia Poporului” un oare-care răutacios vă trimite știrea, că dl Vasile Murgu, negustor, ar fi colindat pe la milleniu. Dînsul nu a fost și nici nu va merge, căci e un setos cetitor al „F. P.” și bun Român. Au fost însă alții și anume: Gligorie Murgu, jurat și Isac Miclea, gornic. Acestia dară sînt acei Jidani, cari și-au dat banii lor pe carne de cal la Iudapesta. Ne povesteau, că au văzut grajdul Împăratului și caii Lui si pe doamna lui Bánffy le-au făcut de mâncare și ei ședeau la masă cu niște miniștri și mâncau. Rușine să le fie!

Alexandru Țepeneu, Traian Murgu, Ioan Sava, Iosif Sava și abonent nr. 46, juni români.

Întemplantare de moarte. Eugenia Cornea măritată Popovici a murit în Voivodeni în vîrșă de 24 ani. În mormîntarea a fost Marți în 4/16 Iunie c. n. La înmormîntare au slujit 16 preoți și e jelită de numeroase rudenii.

Mai nou.

Al optulea proces al „Foi Poporului”.

Marți, în 23 Iunie c. n., s'a ținut în Cluj cel mai nou proces al „Foi Poporului”, pornit pentru o scrisoare din Poiana intitulată: „Români bun”. Autorul scrisorii a fost destoinicul țeran din Poiana-Sibiului, dl Ioan Șerb, cojocar în Poiana. Împrocesuați au mai fost d-nii George Moldovan, fost răspunzător pe acea vreme pentru cele scrise în „Foaia Poporului” și T. L. Albini, proprietar.

Procuror a fost Sămi László, care a ținut o strașnică vorbire — ungurească, în care ceru ca Ioan Șerb să se pedepsească cu 3 luni temniță de rînd, ear' Moldovan cu 6.

După mēduoasa vorbire de apărare a tinerului avocat român Dr. Stefan Morariu, jurații s'au retras și au hotărît aproape cu toții, că Ioan Șerb să fie pedepsit cu 2 săptămîni temniță de rînd, ear' Moldovan cu o lună temniță earăși de rînd.

Stăpînirea ungurească poate fi deci împăcată, că „jurații” din Cluj, orașul fărădelegilor, s'au îngrijit de a aduce jertfele trebuincioase tirăniei ungurești.

Adunare în Paris.

În marele oraș al lumii, în îndepărtatul Paris se va ține o mare adunare, în care mai mulți vorbitori vor zugrăvi starea tristă în care se află naționalitățile nemaghiare de sub stăpînirea din Budapesta. Sporesc sortii nostri!

R Î S.

Sforde sau ba?

Dragă, sforăi tu când dormi? întreabă în ajunul căsătoriei logodnica tinerului Păcală.

— Nu, scumpa mea.

— De unde știi?

— Am stat deștept o noapte întreagă ca să mă încredințez.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale George Rákoczy în Oradea-marc. E rău destul dacă nu încap de numele d-tale. Noi nici până acum n'am putut căpeta vre-un loc pentru d-ta.

D-sale N. Br. Nu se poate.

D-sale Anton Galici. Nu se poate. E copiată dela alt poet.

Abonent 8048. Primarul nu are dreptul de a izidi banii comunei pe zdrențe tricolore ungurești.

»Poporanului« în Buzu. Cîntea prețuește mai mult decît ori-ce și e păcat că aceea despre care ai scris, chiar pe cînte nu pune nici un preț.

»Selăgianului«. Iertămu-le cu duhul blîndeții omenești, căci oameni, sînt și ei și nu trebuie să-i ocărîm ci să-i îndreptăm.

»Membrului« în Călnic. Darea de seamă despre examen nu s'a putut publica întregă, de oare-ce ne vei crede și d-ta, foaia ar trebui se apară în fiecare zi și tot n'ar pute publica atâtea dări de seamă despre examene. Ne-ar plăcea, ca d-nii protopopi să și publice rapoartele despre examene, pe cari s'ar pute pune mai mare temei.

D-sale Ioan Boer, inv. D-ta ești de o părere greșită și să ne scusi dacă nu-ți putem publica lucrarea. Instrucția numai așa va arunca rădăcini adînci la sate, dacă mai ântău va fi însoțită. copiilor prin mame și bărbăților prin femei. Dascălul este numai un instrument aspru, acela — durere, foarte des — face de se repetă alfabetul, pe cînd mama sautată este o putere morală, care înalță cugetarea și în același timp deschide și inima pentru iubire și sufletele pentru îndurare.

D-sale Clement Grama. Ar trebui prelucrat în forma unui articol. Deci pune-te pe lucru!

D-sale Nicolau Suciu, inv. De scrisoarea d-tale ne vom folosi, cînd va fi de lipsă.

D-sale I. în Bicalat. Nu peste multă vreme.

D-sale C. Avram și fiul. Publică un anunț și noi vom lua notiță.

D-sale P. Pinte, inv. în Sighișoara. După-cum am mai spus-o, la institutul »Otteteleșan« din București se primesc și fete de dincoace de Carpați și acestea sînt puse înaintea celor din România. Istoria și Geografia țerilor române s'ar pute învăța foarte ușor din manualul lui Tocilescu. O fetiță pricepută în răstimp de două săptămîni le poate percurge.

Abonent 5554. Lecuire poți afla la comitetul parochial, apoi la oficiul protopopesic și dacă nici acolo nu i-se va împlini dorința, apoi la consistor.

D-sale V. M. Am primit știri din alte părți.

D-sale Romulus M. Albu în Laslău-român. Cu plăcere iți vom împlini dorința.

D-sale D. Mandeal în P. inf. Povestea trimisă o am primit. Ne-a mirat mult schimbarea expresiunilor și figurilor populare în limba radicală, ceea-ce nu e iertat. Poveștile trebuiesc scrise așa după-cum însuși țeranul le povestește, povestească-le el în ori-ce dialect. Mai departe scriitorului nu-i este iertat să adaugă chiar nimic dela sine, de oare-ce poveștile își perd frumosul acela popular, înalta lor superioritate și farmecul nespuse, în care sînt îmbrăcate.

Poesiile »Te duci acum din lume«, »Voi Români popor de cînte«, »Frunză verde măgheran«, »Frunză verde din lăcate«, »Milleniul unguresc«, »Frunzuliță de poaleal«, »Cîntă puiul cucului«, »Foaie verde de pe dealuri« și »Măndruliță dela Vranie«, nu se pot publica.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acții: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 20 Iunie n.

Budapesta: 78 90 5 57 25

Tragerea din 24 Iunie n.

Sibiiu: 42 88 30 49 7

Tirgurile din săptămâna viitoare după cäl. vechiu.

Duminică, 16 Iunie: Capolnaş-Olahfaléu (Szent-egyháza).

Luni, 17 Iunie: Bontida, Mănăsturul-unguresc, Odorheul-Şieului (Sajo-Udvarhely), Supurul-de-jos.

Mărti, 18 Iunie: Ciuc-Sepviz.

Joi, 20 Iunie: Blaj, Casonul-mare, Gelău, Haraszt-kerék, Iernot, Ieciu, Nuşfaléu (Nagyfalu).

Vineri, 21 Iunie: Capolnaş-Olahfaléu, Corond, Şorostin, Tăşnad.

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 5-a d. Ros., gl. 4, sft. 5.	răs. ap.	
Dum.	16 S. Tihon făc. de min.	28 Leon Papa	4 4 7 56
Luni	17 Muc. Manuil	29 (+)Pet.Pav.	4 5 7 55
Mărti	18 Muc. Leontie	30 Paul Ged.	4 5 7 55
Merc.	19 Ap. Iuda frat. Dlui	1 Iul. Teodor	4 5 7 55
Joi	20 S. Muc. Metodie	2 Cerc. Mar.	4 5 7 55
Vineri	21 Muc. Iulian	3 Corneliu	4 6 7 54
Sâmb.	22 Muc. Evsevie Epc.	4 Udalrich	4 6 7 54

„TIPOGRAFIA“

societate pe acţii din Sibiiu

îndeplineşte tot felul de lucrări tipografice şi îndeosebi tipăreşte cărţi de tot felul, înştiinţări de căsătorie, înştiinţări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi şi blanchete de tot soiul.

Preţurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primeşte în editură cărţi şcolare şi peste tot cărţi scrise anume pentru popor, precum sunt poveşti, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri şi datini, schiţe istorice ori biografii scrise în limba poporului şi alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acţii **avere naţională**, bine ar fi, ca Românii aci să se-şi comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

La „Tipografia“, societate pe acţii în Sibiiu se află de vânzare **opul premiat** şi publicat de „Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român“

POVEŞTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase poveşti şi la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Tochmai a apărut şi se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acţii în Sibiiu:

GESTIUNEA NAŢIONALITĂŢILOR

ŞI

MODURILE SOLUŢIUNII SALE

ÎN

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Preţul 50 cr v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA“
ÎN SIBIIU.

fundată în anul 1868

[803] 32—

asigurează prelungă condiţiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc şi exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- pe viaţa omului în toate combinaţiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morţii şi pentru termine fixate, de zestre şi de rente.

Dela fundarea institutului se plăтира:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viaţă
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanţului pentru 1895 fondurile de rezervă şi garanţie se urcă la
960.343 fl. 42 cr.

Prospecte şi formulare se dau gratis.

Desluşiri se dau şi oferte de asigurări se primesc prin Direcţiune în Sibiiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale şi principale în Braşov (H. Hermann), Cluj şi Arad, precum şi prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

La „Tipografia“, societate pe acţii din Sibiiu se află de vânzare

TABLOUL
„CONFERENŢEI NAŢIONALE“.
În mărime 33×50 cm.
Cu preţul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin postă fl. 1.70.

Lă „Tipografia“, societate pe acţii din Sibiiu se află de vânzare

TABLOUL
CONDAMNAŢILOR POLITICI
PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.
Preţul 2 fl.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât şi fiecare econom au trebuinţă să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare poporală a legii amintite**. În această explicare se vorbeşte pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase şi multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numeşte:

Învăţătorul Munteanu

împărtăşesce economilor cele mai de lipsă cunoştiinţa
despre

LEGEA VETERINARĂ

şi

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinşii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) şi se poate cumpăra dela

„Tipografia“ societate pe acţii în Sibiiu.

La „Tipografia“, societate pe
acții în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 crnceri.

„Tipografia“, societate pe acții, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăp-
tării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri
de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“.

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiuului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.,
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

societate pe acții în Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la
„Tipografia“, societate pe acții din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincia

revidată și completată

de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având
la fine și un mic vocabular german-român
costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

La „Tipografia“, societate pe
acții în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE

EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hăyli de Apșa printr'un circular special.

Coase de tigae, fer vërsat, oțel

de cele mai bune, și pe felelat

Lungimea: 70 75 80 85 90 cm.

1 dărab fl. —.80 —.80 1.— 1.— 1.—

Ori-ce coasă vëndută la mine **pe felelat**, care nu corespunde,
se primește înapoi, sau se schimbă chiar și când ar fi fost
bătută sau folosită. [1431] 6—

Pentru fiecare coasă se dă și o așa numită hârtie de felelat.

La cumpărarea deodată alor 10 bucăți se dă una de bașca pe deasupra.

C. F. JICKELI,

prăvălie de fer, Sibiu, Piața-mică.

Marfă gata după plăcere.

Constantin Dragoș,

măiestru pantofar,

Sibiu, strada Măcelarilor 37,

recomandă onoratului p. t. public, că în lucrătoarea sa de
păpucărie efectuește tot felul de încălțăminte pentru domni,
dame și copii, precum și tot felul de reparaturi, cu prețurile
cele mai moderate, oferind totodată spre mulțumirea tuturor
marfă solidă și prompt executată. [1574] 8—12

Prețuri foarte ieftine.

„VICTORIA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depunri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan
după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

[397] 14—25